SILVERTÄRNAN

Höst 2022

SÖDERHAMNS FÅGELKLUBB

Tema utrustning

Söderhamns Fågelklubb (SFK)

Syfte

SFKs syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och dess miljö, att verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer, samt att skapa förutsättningar för medlemmarna att aktivt utöva sitt fågelintresse.

Bli medlem

Medlemskap i SFK erhålls genom att sätta in 150 kr på vårt pg 879140-2. För varje ytterligare familjemedlem betalas 10 kr. Glöm inte att ange Ditt namn och Din adress, samt namn på eventuella familjemedlemmar. Du kan även betala via Swish genom att skanna QR koden.

Styrelse

Ordförande:	Magnus Ahlgren	073-020 99 31
Vice ordf.	Bengt Göthe	070-533 70 98
Sekreterare:	Angus Thomson	070-296 80 37
Kassör:	Stefan Persson	070-342 64 63
Ledamot:	Anna Berggren	076-899 90 16
Ledamot	Christer Lindberg	070-554 05 13
Ledamot:	Gunnar Andersson	070-651 40 17
Suppleant:	Gunnel Edenström	070-298 67 73
Suppleant:	Robert Lindberg	070-566 34 77
Suppleant:	Susanne Thomsson	073-525 02 18

Hemsida

www.silvertarna.se
Webmaster: Angus Thomson info@silvertarna.se

Programansvarig

Bengt Göthe

Redaktion för Silvertärnan

Magnus Ahlgren, Stefan Persson, Bengt Göthe, Robert Lindberg

Klubblokal

Vid inomhusmöten hyr vi in oss på Godtemplaregården, IOGT-NTO, Åsgatan 9, Söderhamn och vid uteaktiviteter är vi vid Ålsjöstugan.

Foto framsida: Göktyta, Angus Thomson
Foto baksida: Vit stork, Christer Lindberg

Ordförande har ordet

Jag bor på en plats som erbjuder nästan dagliga observationer av havsörn. Men den gångna våren har bjudit på ett par upplevelser som gått utöver det jag tidigare sett. När jag drog upp rullgardinen en lördagsmorgon i april såg jag att det var fullt liv på måsarna på en liten ö några hundra meter ut i fjärden. Jag ropade åt sårbon att hämta kameran, själv grabbade jag tag i handkikaren. En havsörn flög varv efter varv runt ön i högt tempo med ett hundratal vitfåglar jagandes efter. Örnen dök ner mot vattnet där en vitkindad gås försökte lyfta. Gåsen hann inte undan utan örnen fick tag i den och landade på vattnet. Med gåsen i klorna började örnen simma mot ön. Den använde de enorma vingarna som åror på vattenytan. Efter en simtur på kanske femtio meter nådde den stranden där den genast började plocka sitt byte. När måsattackerna blev för störande drog den in gåsen under en gran där den avslutade måltiden. Det hela tog väl en halvtimma. Makabert kan tyckas, men för örnen var det en lyckad jakt och kanske att en del av maten till slut kom makan till del.

Ett par veckor senare fick jag syn på ett örnpar som kretsade på ett par hundra meters höjd. Plötsligt flög de emot varandra och krokade ihop sina fötter. De fällde sig bakåt, bredde ut vingarna som propellerblad och började singla mot marken. Pardansen snurrade allt fortare och fallet mot marken nådde snabbt svindlande hastighet, samtidigt som båda fåglarna lät höra ljudliga skrin, "kiya-kiya-kiya-kiya". Det gick så fort att jag hann tänka "de slår ihjäl sig!". Men i höjd med trädtopparna släppte de taget och kom svepande över mig på låg höjd innan de tillsammans fortsatte längs fjärden. Spelflykt, tänkte jag. Men varför? Roade de sig bara, eller fanns det någon särskild anledning till att de visade upp sina konster? Fåglar fortsätter att fascinera, inte minst genom sina beteenden. Det är väl kanske det som är tjusningen, att det fortfarande finns saker vi inte fullt ut förstår eller vet.

Ett annat tema jag funderar över är miljön. Som skådare är det svårt att låta bli att koppla samman förändringar i fågelfaunan med global uppvärmning och annan mänsklig miljöpåverkan. Den här sommaren har bjudit på fler observationer av ägretthägrar än jag någonsin kunnat föreställa mig för bara några år sedan. Det är tydligt att arten håller på att etablera sig i Sverige på allvar. Och både röd och brun glada är nu årliga i landskapet. Det dröjer kanske inte så länge innan alla de här tre arterna häckar i länet?

Visst är det trevligt med nya arter, men all förändring har en baksida. I dagarna har det publicerats en artikel där utvecklingen går mot fler individer av färre arter, alltså en relativ ekologisk fattigdom. Och det gäller inte bara fåglar, det gäller hela ekosystemet med fiskar, växter och fåglar. Tyvärr går den här utvecklingen hand i hand med en alltmer polariserad debatt där vissa arter får klä skott för den obalans som mänsklig påverkan skapat. Här kan vi bidra till att nyansera debatten och bidra med korrekta fakta om till exempel antalet häckande storskarvar eller förekomsten av känsliga arter inför en miljöprövning. Söderhamns Fågelklubb är remissinstans hos både Kommunen och Länsstyrelsen i ärenden där vi med våra kunskaper kan bidra till bättre beslutsunderlag. Sist och slutligen. Söderhamns Fågelklubb finns numera på Facebook. Vi har skapat en grupp som är öppen för alla och där medlemmar kan bidra med bilder och andra inlägg. Ett syfte är också att locka fler besökare till vår hemsida www.silvertarna.se.

Ordförande Magnus Ahlgren

Tema utrustning

I det här numret har vi riktat in oss på just ornitologens tekniska utrustning. Något som över tid förändrats enormt från en enkel prismakikare runt halsen till en arsenal där kostnaden för den yppersta kvaliteten på kikare och kameror inte verkar ha några gränser. Man kan dock konstatera att vad var och en fokuserar sin fågelskådning på avgör vad som den enskilde känner behov av att äga. En gammal kikare från loppisbordet kan ge samma behag som den senaste "monstertuben". Skönhet ligger, som Margaret Wolfe Hungerford, i betraktarens öga.

Här har vi gett utrymme till några av klubbens medlemmar att ge sin bild av utrustning i fråga om kikare, kamera och ljudinspelning.

Fotografera fåglar *Text Rolf Borg*

Att fotografera fåglar är ett intresse som är både spännande och roligt. Spännande för att man aldrig vet vad man får se när man är ute med kameran. Roligt för att man ibland lyckas ta den där bilden som man länge hoppats få ta.

Dessutom träffar man många likasinnade fågelintresserade när man är ute. Många sitter inne med fantastiska kunskaper om fåglar och fotoutrustning, som dom gärna delar med sig av. Ett slags levande uppslagböcker som väntar på att bli bläddrade i. Ju mer man är ute och fotograferar ju mer lär man sig och med detta följer så småningom att man tar en del bilder man ändå är lite nöjd med.

Vad behöver man då ha för utrustning för att ge sig ut i naturen och ta sina bilder. Min erfarenhet är att man kan komma ganska långt med en inte allt för kostsam utrustning. Dagens kameror är väldigt kompetenta vad gäller snabbhet, och bildkvalitet även i mer krävande ljusförhållanden. För mer stillasittande objekt fungerar även en lite äldre kamera ofta väldigt bra. För rörliga objekt vill man gärna ha stabil och snabb autofokus samt en kamera som klarar 5 bilder/sekund eller mer. Det finns kameror med några år på nacken, som klarar detta riktigt bra. Många använder s.k. "fullformatskameror" som har en större bildsensor på 24x36mm och ofta ända upp till mellan 45 och 50 megapixlar. Denna kombination ger stora möjligheter att vid bildbehandling beskära och delförstora sina bilder en hel del utan förlust av dynamik eller kvalitet i bilden. Många i klubben har denna typ av kamera och jag har sett bilder tagna med "bara" 300mm objektiv på kameran som är helt fantastiska. Kameror med APS-C format med sensor på 15,7x23,6mm eller 14,8x22,2mm är idag ofta snabba kameror med hög bildkvalitet som också lämpar sig väldigt bra för fågelfoto. Priserna på dessa är ofta lägre än på fullformatskameror. Oavsett vilken plånbok eller hur stort intresse man har finns både nya och begagnade kompetenta kameror som gör fågel/naturfoto riktigt roligt och givande. Ett alternativ är ju också de s.k. långzoomarna som inte sällan har en längsta brännvidd på 1200mm eller mer och bra bildkvalitet. Kanske inte det bästa valet för rörliga objekt då autofokusen på dessa har lite svårt att hänga med i snabba rörelser. Men vill man kunna zooma väldigt mycket så är det just detta dessa kameror kan.

Något som har en förmåga att växa på längden ju mer intresset för fågel/djurliv växer är det objektiv man använder. Man har ju alltid en önskan att komma närmare objektet. Idag finns flera prisvärda alternativ att välja på. Kompetenta zoomar med brännvidder på 150-600mm, 200-500mm med flera, finns till de flesta moderna kameror. Det varierar lite i vikt mellan de olika modellerna men de flesta har en mycket bra bildstabilisering och går bra att handhålla. Dock kan ett stabilt stativ ibland ha sina fördelar. Objektiv med fasta brännvidder på 300mm och uppåt ger ofta väldigt bra bildkvalitet men kostar lite mer. På senare tid har det också kommit fast objektiv på bl.a 300mm och 500mm som har mycket lägre vikt än äldre modeller. Fortfarande med bibehållen riktigt hög bildkvalitet. Till sist....tålamod. Det kan man behöva mycket av för att fånga fåglar på bild. Mycket väntan, tur och att vara på rätt ställe vid rätt tillfälle spelar in. Men rätt vad det är kommer det där tillfället man längtat efter och man får den där bilden man länge velat ha. En småfågel som sätter sig på precis den grenen man vill ha den på, eller en majestätisk rovfågel som sveper förbi precis där man står. Det händer kanske inte så ofta men lyckan är stor när det händer.

Angus Thomson Foto: Angus Thomson

Att köpa en kamera *av Anna Bergman*

Jag fick tillfället att träffa Mathias Carlsson som är ägare tillsammans med Henrik Olsson till en av en av Sveriges största butiker inom foto och kikare.
I år firar butiken, som alltid legat på Hornsgatan i Stockholm, 90- årsjubileum. Gunnar Olsson som startade butiken började som fotograf för att sedan övergå till att sälja kameror och sedan även kikare. Butiken har även en online-butik för den som inte har möjlighet att besöka butiken i Stockholm, men man har samma service oavsett vilket sätt man gjort sitt inköp. Jag har valt att fråga Mathias vad man bör tänka på om man bestämt sig för att börja fota med en systemkamera.
Man kan idag få en väldigt avancerad kompaktkamera. Fördelarna med systemkamera är att man kan byta objektiv och göra egna inställningar som inte går att göra med en kompaktkamera. När man köper en systemkamera börjar man med att bestämma sig för vilket kamerahus man vill ha och sedan objektiv. Dels finns de klassiska spegelreflexkamerorna (DSLR) där det finns en spegel framför sensorn som tillåter dig att titta genom objektivet via en optisk sökare. Det finns idag även ett stort utbud av spegellösa systemkameror som saknar just denna spegel och därmed blir mindre och smidigare. Du måste även bestämma vilken sensorstorlek du vill ha. Sensorn är det som bilden "fastnar på" jmf med filmen i en analog kamera. Ju större sensor, desto större och fler pixlar. Den största (fullsensor) är stor som ett frimärke. Detta ger då ett större skärpedjup och kan ta in mer ljus. Jmf med ISO som då inte blir lika viktigt. Det är sensorstorleken som sätter kvaliteten i bilden. Bildstabilisering och seriebildtagning är också viktiga egenskaper för den som vill fotografera fåglar.
Sedan är det dags att välja objektiv och då finns det ett flertal möjligheter beroende på vad man vill fotografera.
För att fota på de långa avstånden krävs ett teleobjektiv eller om man fotograferar väldigt nära, makroobjektiv.
Priset på en bra kamera idag ligger på ca tiotusen kronor och ett bra objektiv ca tjugotusen. Det man ska fundera över är syftet med sin fotografering. Ska jag fota för att visa vänner och bekanta eller siktar jag på att ställa ut eller sälja mina bilder? Mathias rekommenderar den oerfarne att handla i butik då det finns möjlighet att känna och prova olika märken och modeller. Mycket handlar om tycke och smak då man väljer märke. GO Foto har de flesta märken utom Canon. Butiken är inte inriktad på begagnatmarknaden, men kan i vissa fall byta in eller köpa begagnad utrustning.

VÄLKOMMEN TILL GUNNAR OLSSONS FOTO – LANDETS STÖRSTA KIKAREBUTIK!

I vårt sortiment hittar du kikare för alla användningsområden; båtliv, fågelskådning, jakt, sport, resor och alla andra små och stora äventyr. Hos oss finner du även ett stort utbud av systemkameror, kompaktkameror och fototillbehör. Här på hemsidan ser du nästan hela vårt sortiment av både kikare och kameror. Vår målsättning är att guida dig fram till det köp som passar dig absolut bäst, oavsett om du handlar online eller kommer förbi butiken på Hornsgatan i Stockholm. Att köpa kikare är många gånger ett personligt val. Därför har du alltid 30 dagars öppet köp när du handlar hos oss, både på nätet och i butiken.

Kikare *av Magnus Ahlgren*

Den här genomgången har fokus på kikare för fågelskådning. Jag bortser från kikare med andra syften, som exempelvis båtkikare och mörkerkikare för jakt.

Sedan jag började skåda fåglar har kvaliteten och egenskaperna hos kikare förbättrats med rasande hastighet. Numera är även relativt enkla modeller både dammtäta och vattentäta. Men framförallt har glaskvaliteten förbättrats, något som gjort att moderna kikare har avsevärt bättre ljusstyrka, upplösning och skärpa jämfört med de kikare som var "state of the art" för ett par decennier sedan. Det här avspeglar sig förstås på priset! Man kan fråga sig om det verkligen är värt att betala 30 000 kronor för en avancerad handkikare när det går att få en alldeles utmärkt kikare för 10 000 eller en mycket bra sådan för under 4000. Ett klokt sätt att gå till väga när man väljer kikare är därför att börja med budgeten – bestäm dig för vad en kikare får kosta. Titta sedan på dina behov och vad du prioriterar; vikt, förstoring, skärpa, ljusstyrka. Att gå in på en butik och prova flera modeller är verkligen något jag rekommenderar. Möjligheten att köpa begagnat är något som behöver beaktas. Bäst möjligheter att göra ett "kap" dyker oftast upp i samband med att någon av de stora tillverkarna släpper en ny toppmodell. Då är det många som säljer av välskötta kikare med bara något år på nacken.

Handkikare, typer och modeller, förstoringsgrader, frontlinser.

En kikare benämns ofta med en kombination av siffor, exempelvis 7x50 eller 10x42. Första siffran anger kikarens förstoringsgrad. Exemplen ovan ger förstoringen 7 respektive 10 gånger, vilket innebär att föremål upplevs vara så många gånger närmare. Handkikare för fågelskådning har oftast en förstoring mellan 7 och 10 gånger. Högre förstoringsgrad än så kräver stöd av exempelvis ett enbensstativ, en bröstlele eller att kikaren har bildstabilisator. Dessa lösningar är ganska vanliga i exempelvis Danmark och Holland men har inte alls blivit lika populära bland svenska skådare. Nedan ser ni några exempel på olika typer av kikare ur olika prissegment.

Kowa 8x25 SV II
Ca 1200 kr

Swarowski 10x42 NL Pure
Ca 30.000 kr

Zeiss 20x60 S Stabilisator
Ca 80.000 kr

Andra siffran representerar hur stor objektivdiametern är, alltså linsstorleken, i exemplen ovan är diametrarna 50mm respektive 42mm. Storleken på glaslinsen påverkar ljusinsläppet. En större frontlins ger en mer ljusstark och bättre bild. En kikare med större objektivdiameter innebär förstås att kikaren blir tyngre och därmed svårare att hålla stilla. En kompaktkikare ligger generellt på en linsstorlek på 20-25mm medan de flesta fågelskådare väljer frontlins på 40-42mm. Andra faktorer som kan påverka ljusinsläppet är glaslinsens kvalitet och ytbehandling, detta är ofta en avgörande skillnad mellan en billig och dyr kikare.

Handkikare kan delas upp i två olika typer beroende på hur prismorna är placerade; porroprisma och takkantsprisma. De olika typerna är vinklade på olika sätt, vilket ger kikarna olika utseende och egenskaper. Förr var kikare med porroprisma de vanligaste. Dessa är billigare och enklare att tillverka men är bredare och tyngre jämfört med en kikare med takkantsprisma.

En kikare med takkantsprisma har en rak konstruktion som gör kikaren mer kompakt och ger lägre vikt. Den kompakta konstruktionen gör att kikaren är mer tålig för stötar. Mer påkostande dyrare modeller har oftast en skyddad uppbyggnad vilket gör kikaren mindre känslig för imma och fukt. Den slimmade designen hjälper också till genom att kikaren kan hållas så att armarna kommer närmare kroppen vilket gör att man får en stadigare bild. Detta är numera den helt dominerande kikartypen för fågelskådning. Min personliga preferens för en modern handkikare är 10 gångers förstoring och en frontlins på 40 eller 42 millimeter.

Tubkikare

Även tubkikare förekommer i ett brett prisspann. Visst, man får det man betalar för. Men fundera över vad du behöver, vad du orkar släpa på – och vad du är beredd att betala. En bra tubkikare bör ha en förstoringsgrad på 25-30 gånger och en frontlins på 70 -90 (110) millimeter. MEN! Innan du väljer en fast förstoring, överväg ett alternativ med zoom. Den viktigaste förändringen när det gäller tubkikare de senaste åren är att zoomokularen blivit riktigt bra. En zoom ger möjlighet till översiktlig spaning på lägre förstoring och detaljstudier vid maximal förstoringsgrad, 60 eller 70 gånger. Vissa märken har även möjligheten att bygga in en mellanring som ytterligare multiplicerar förstoringsgraden med 1.5 gånger. Nackdelen är att höga förstoringsgrader är känsliga för värmedaller och skakningar. De senare går att avhjälpa med ett bra stativ.

Stativ och videohuvuden

Stativ ja. Ofta marknadsförs tubkikare i form av "paket" tillsammans med någon populär stativmodell med tillhörande videohuvud. Fördelen är – förstås – att priset blir relativt attraktivt. Baksidan av myntet är att man kan få någon egenskap som man inte riktigt tänkt sig. Särskilt när det gäller videohuvudet, alltså den del som tubkikaren vilar på och som används för att flytta synfältet i sidled eller vertikalled.

När du väljer stativ är det minst lika viktigt att prova på plats. Välj en modell som passar din längd och den typ av fågelskådning du ägnar dig åt. Om du brukar skåda i hård blåst kan det vara motiverat med ett tyngre stativ, eller i vart fall att det finns en krok på mittpelaren där du kan hänga en tyngd för att få bättre stabilitet. Moderna stativ för utomhusbruk bör ha rejäla benlås som dras åt genom att skruvas på. Äldre typer med snäpplås är känsliga för smuts etc. och blir snabbt slitna och sladdriga. Tyngre stativ bör ha stoppning för att skona axlarna när man bär stativet med tuben monterad.

Videohuvudet så. Prova innan du köper! Tänk på att det ska vara enkelt att använda med så få handgrepp som möjligt! Du ska kunna hantera videohuvudet utan att behöva ta bort blicken från okularet! Jag föredrar en enkel lösning framför ett avancerat videohuvud med hydraulisk dämpning!

Kikarväskor, linsskydd, regnskydd

Avslutningsvis vill jag säga något om linsskydd, regnskydd och kikarfodral. De flesta tubkikare går att köpa med anpassade skyddsfodral om sitter på tuben när man har med sig den ut i fält. Det är relativt snabbt och lätt att ta bort skydden för okular och lins när man behöver använda kikaren. För handkikare har jag inte lyckats hitta lika användarvänliga skydd. De flesta kikare säljs fortfarande med separata lock för varje lins. Paketet kommer i en väska som du förmodligen aldrig kommer att använda i fält. Många fågelskådare gör därför egna lösningar. Som regnskydd sätter man på en skinnbit som faller ner över kikaren och skyddar okularen samtidigt som den faller bakåt när man lyfter kikaren till ögonen. I stället för en separat väska jag lätit sy ett stötdämpande fodral av en gammal skinnmössa. När jag stoppar ner kikaren i fodralet läses det mot skinnbiten med kardborreband. Ta-da!

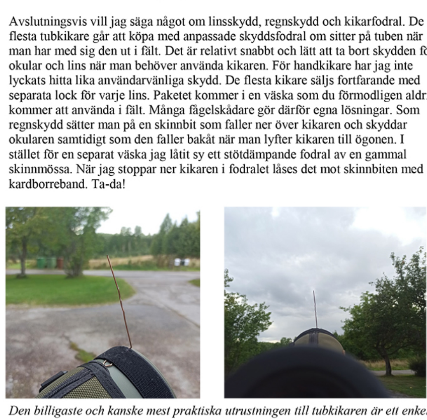

Den billigaste och kanske mest praktiska utrustningen till tubkikaren är ett enkelt sikte. Det tillverkas lämpligen av ett större gem och någon form av gummiband. Med sikte på tuben hittar du enkelt fåglar mot himmel eller hav där det annars kan vara svårt att sikta in sig på det man hittar i handkikaren.

Ljud och inspelning *av Robert Lindberg*

På senare år har ljudinspelning vuxit fram som ett egen intresseinriktning inom fågelskådarkretsar. Tekniken med parabolmikrofoner är långt ifrån ny, men kanske har en förenklad inspelningsutrustning gett intresset fart. En digital ljudinspelare som den jag använder mig av, en Zoom H1n, kostar under tusenlappen. Den dyra biten är paraboldelen som ligger på strax över 10.000 kr om man siktar på lite högre kvalitet. Något man får om man köper en parabol från Telinga. Här finns även billigare alternativ från t.ex. Wildtronics som landar på en tredjedel av kostnaden. Gemensamt för dessa paraboler är dock att de är tämligen användarvänliga. Man siktar och skjuter mer eller mindre. Lite kringutrustning i form av hörlurar och förlängningssladdar och ev. ett stativ till parabolen och det är bara att spela in.

Ljudinspelning under skådning är ett bra komplement. Foto Maja Lindberg

Ljudinspelning av fågelläten är som sagt ingen ny företeelse. Utvecklingen från Sture Palmérs inspelningar för Sveriges Radio till dagens utbud har gått förhållandevis sakta. Men intresset har tagit ordentlig fart och under pandemin fick det en extra skjuts. Med en bra parabol och ett stort tålamod kan man få riktigt bra inspelningar. Inspelningarna laddas med fördel upp på xeno-canto.org där man i skrivande stund kan hitta över 700.000 inspelningar av mer än 10.000 fågelarter.

Att spela in olika arter och få bra och rena inspelningar är en del av denna gren av fågelskådning. Det som intresserat mig är dock andra aspekter av ljudinspelning. Dels är ljudinspelning en bra dokumentationsform då man i efterhand kan analysera inspelade läten och bekräfta arttillhörighet. Man sätter upp parabolen när man ställer upp tubkikaren och spelar in under den tid man skådar. Här får man både ljudförstärkning och möjlighet att i efterhand följa upp det man hör. Det finns i likhet med bildbehandling av foton möjligheter att förstärka och filtrera sina inspelningar. Jag använder mig av Audacity som är ett fritt ljudredigerings program som är förhållandevis lätt att använda.

Den för mig största vinningen är dock att parabolen öppnat ett nytt sätt att "skåda" fågel. Begreppet soffkryss kanske är bekant för många men med en parabol monterad på balkongen, eller utanför fönstret, kan man bekvämt sitta just i soffan (eller nedbäddad i sängen) och lyssna av vad som sjunger eller flyttar förbi både dag och natt. Här öppnas verkligen dörren för den som av olika anledningar har svårt att ta sig ut i naturen.

Just inspelning av nattflyttande fåglar kan ge en hel del oväntade arter på tomtlistan. Här kan ett besök på soundapproach.co.uk varmt rekommenderas. Där finns artgenomgångar inriktat mot nattflyttande arter med kompletterande inspelningar av flyktläten. Här ni några funderingar kring utrustning eller annat så hör gärna av er.

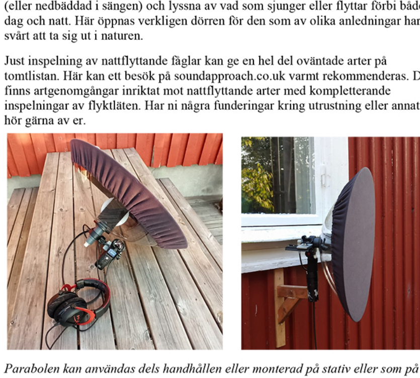

Parabolen kan användas dels handhållen eller monterad på stativ eller som på bilden monterad på tex husväggen.

Anslagstavlan

Fågelmatning!

Från mitten av oktober matar vi fåglar vid klubbens utfodringsautomater vid Granskär.
Ser du något spännande vid någon fågelmatning som du inte riktigt vet vad det är så tveka inte att höra av dig.
Ta gärna ett foto om du har möjlighet så brukar det bli enklare att reda ut vad du sett.

Missa inte julsmörgås och bildvisning söndag 4/12 andra advent

Fågeltornskampen

Efter två års uppehåll genomfördes fågeltornskampen. En handfull skådare fanns på plats på morgonen och under dagen anslöt ett tiotal skådare. I vanlig ordning så var det svårt att hitta alla arter som "borde" vara på plats. Totalt räknades 92 arter in vilket gav en fin sjätteplats. Inga direkta rariteter hittades men en forsärla förgyllde dagen. Nästa år den 6 maj siktar vi in oss på att spränga 100 vallen.

När kommer vårfåglarna?

På hemsidan finns en blankett att hämta där du kan kryssa i när du ser dina första vårfåglar.
Du kan även se när fåglarna kommit tidigare år.
Materialet hittar du under menyvalet "Om fåglar".
Du kan även rapportera dina arter på artportalen.
www.artportalen.se

SFK Birdrace 21/1 2023

Anmäl ett lag och gör en rivstart på fågelåret!

Anmälan till Stefan Persson 070-342 64 63

Korsordet

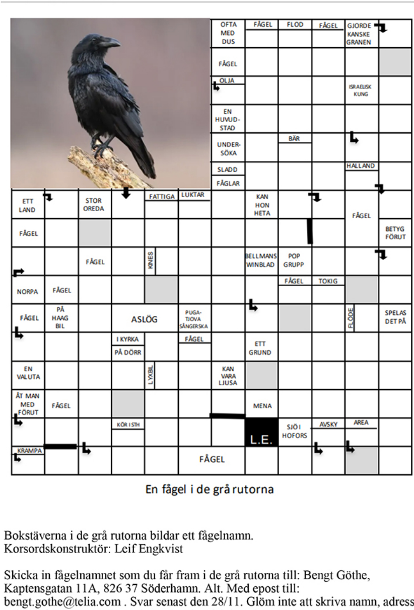

En fågel i de grå rutorna

Bokstäverna i de grå rutorna bildar ett fågelnamn.
Korsordskonstruktör: Leif Engkvist

Skicka in fågelnamnet som du får fram i de grå rutorna till: Bengt Göthe, Kaptensgatan 11A, 826 37 Söderhamn. Alt. Med epost till: bengt.gothe@telia.com . Svar senast den 28/11. Glöm inte att skriva namn, adress och telefonnummer. Dragning och prisutdelning sker söndagen 4/12 i samband med avslutning och julsmörgås. Vinnarna publiceras i nästa nummer.

Höstprogram 2022

Bästa medlem!

Här följer som vanligt klubbens höstprogram med aktiviteter av olika slag. Notera att programmet också innehåller några aktiviteter på det nya året, detta eftersom nästa nummer av Silvertärnan inte kommer ut förrän en bit in i februari.

Tillsvidare planerar vi att hålla våra aktiviteter som vanligt, både utflykter, arbetsdagar vid Ålsjötornet och bildvisningar. Med hänsyn till Coronaviruset kommer vi att följa eventuella förändringar i Folkhälsomyndighetens rekommendationer och anpassa programmet därefter. Ev. ändringar kommer att annonseras på hemsidan. OBS således att det är bra att stämma av på hemsidan innan du ger dig iväg till en exkursion eller annan aktivitet.

Alla är välkomna på våra exkursioner och andra aktiviteter.
Ta gärna med vänner och bekanta.

OBS!
Ev. ändringar och tillägg i programmet uppdateras via vår hemsida
www.silvertarna.se

Bra att veta:

Vid alla exkursioner anger vi en samlingsplats. Där samlas vi för samåkning om vi ska till någon annan plats.

Varma kläder och fika är alltid bra att ha med. Vi står ofta stilla och det kan vissa årstider bli ganska kallt. Då är det skönt att värma sig med lite fika och en varm tröja. Fågelbok och kikare är bra att ha med sig. Oftast har någon i gruppen med sig tubkikare så det går att artbestämma fåglar på längre avstånd. Man behöver inte vara expert för att följa med. Vi hjälps åt att besvara frågor, och kom ihåg - *det finns inga dumma frågor*. Vissa exkursioner är lite mer ansträngande med t.ex. en längre promenad, och då har vi försökt ange det i programmet. Har du frågor inför en exkursion går det alltid bra att kontakta exkursionsledaren.

När vi är inomhus träffas vi på vår klubblokal Godtemplargården IOGT-NTO om inte annat anges. Godtemplargården ligger på Åsgatan 9, Söderhamn vid Staffangymnasiet.

Exkursionerna sker i samarbete med Studiefrämjandet i Söderhamn.

10/9 lördag
ROVFÅGLAR VID RANBOBERGET

Vid denna tid passerar tättingar och rovfåglar på väg söderut. Samling vid Resecentrum kl. 09:30. Vi går upp på Ranboberget i Mo där vi har god uppsikt mot norr. Det är en ca 2 km promenad upp till toppen.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

13/9 tisdag
RINGMÄRKNING UGGLOR vid Kungsgårdssjöarna

Följ med och se om någon av våra mindre ugglearter fastnar i näten.
Vi håller till vid före detta radarstationen/Galgberget efter kungsgårdssjövägen. Medtag egen förtäring. Från 19:30
För info ring Stefan Persson tel. 070-342 64 63

18/9 söndag
ARBETSDAG ÅLSJÖTORNET

Vi träffas vid tornet 14:00 för att snygga till runt tornet innan vintern.
För info ring Lars Henningsson 070-699 89 31

1/10 lördag
EuroBirdwatch Rovfågel vid Ålsjön

Den 1-2 oktober skådar hela världen fåglar för att visa på fåglarnas mångfald och behov av skydd över gränserna. För vår del satsar vi på att se vad Ålsjöområdet har att erbjuda. Vid denna tid passerar tättingar och rovfåglar på väg söderut. Samling vid Ålsjöparkeringen kl. 09:00.
För info ring Lars Henningsson 070-699 89 31

2/10 söndag
Lavskrika Acktjärbo

Vi slår följe med Bollnäs fågelklubb och hoppas få se lavskrikor vid Acktjärbo i Arbrå. Samling vid Resecentrum kl. 07:30
För info ring Gunnar Andersson 070-651 40 17

22/10 lördag
RINGMÄRKNING UGGLOR vid Ålsjöstugan

Vi provar ett nytt drag och försöker oss på att fånga hornugglor vid Ålsjöstugan. Hornugglorna är aktiva under de mörkare timmarna så vi passar på att tända elden och umgås runt denna i väntan på ugglor. **Promenaden hem längs spången blir mörk så ta med ficklampa.**
För info ring Robert Lindberg tel. 070-566 34 77

1/11 tisdag
BILDVISNING Medlemmarnas bilder

Ta gärna med egna bilder på USB-minne. Fika finns till självkostnadspris. Vi träffas på Godtemplargården IOGT/NTO Åsgatan 9, Söderhamn kl. 19:00
För info ring Bengt Göthe 070-533 70 98

19/11 lördag
KORSHOLMEN Havsfågel

Sen höst vid Korsholmen kan erbjuda en del sena gäss och svanar som flyttar undan kylan i norr. Med lite tur kan man se skärsnäppor på de kala klipporna eller ute på rabbet. Varma kläder är att rekommendera. Vi träffas vid parkeringen i Långvinds fritidsområde kl. 08:00
För info ring Robert Lindberg 070-566 34 77

22/11 tisdag
BILDVISNING Medlemmarnas bilder

Ta gärna med egna bilder på USB-minne. Fika finns till självkostnadspris. Vi träffas på Godtemplargården IOGT/NTO Åsgatan 9, Söderhamn kl. 19:00
För info ring Gunnar Andersson 070-651 40 17

4/12 söndag
JULSMÖRGÅS

Vi avslutar året med vår traditionsenliga julsmörgås. Förutom förtäring blir det lotteri och bildvisning. Vi träffas på Godtemplargården/IOGT-NTO, Åsgatan 9, Söderhamn kl. 17:00.
För info ring Gunnel Edenström 070-298 67 73

21/1 lördag
SFK BIRDRACE

Passa på att värma upp året med att delta i denna inte fullt så prestigefyllda tävling. Lag om 2-4 personer tävlar om att se så många arter som möjligt under dagen. Vi avslutar med en gemensam artgenomgång och förtäring efter en lång dag. Mer information finns att läsa på hemsidan.
Anmälan av lag till Stefan Persson 070-342 64 63

14/2 tisdag
BILDVISNING Medlemmarnas bilder

Ta gärna med egna bilder på USB-minne. Fika finns till självkostnadspris. Vi träffas på Godtemplargården/IOGT-NTO, Åsgatan 9, Söderhamn kl. 19:00.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

Aftonfalk Foto: Robert Mellberg

Ovanliga obsar våren och sommaren 2022

Årets första stäpphök flög förbi Ellervik den 14/4 sedan sågs 7 olika vid Flyget mellan den 16/4 och 1/5. En rördrom tutade vid Färgeriåns inlopp i Florsjön den 16/4 men den hördes endast den dagen. Den 30/4 levererade Stenö en svartbent strandpipare, 5:e fyndet i Hälsingland och alla vid Stenö. Samma dag fanns även en hane citronärla på lokalen. Ärlan som höll till strax efter grinden vid reservatet levererade fina obsar.

Citronärla
Foto: Stefan Persson

Svartbent strandpipare
Foto: Stefan Persson

En brun glada sågs vid Flygstaden 2/5 och vid Ålsjön dök en 2K hona aftonfalk upp den 26/5. Fågeln fanns kvar på lokalen fram till 6/6 där den jagade sländor och ibland visade upp sig fint vid Britas sittande i någon av björkarna vid stranden. Två vita storkar besökte Trönö den 26/5 och en kentsk tärna vid Stenö den 6/6. En stripgås dök upp vid Ålsjön mellan den 14/6 och den 27/6 och då oftast vid Britas backe där den betade gräs tillsammans med övriga gäss. Raritetsparaden avlutades med en sjungande lundsångare på Enskär den 5/7, vilken är årets hittills enda i Hälsingland. Vid Stenö sågs gott om vadare under augusti utan att det hittades några riktiga rariteter. Dock bjöds det på fina obsar av de arktisk vadarna under tisdagsexkursionerna.

Putsa kikaren och spänn öronen nu inför höstens många intressanta fåglar.

Stefan Persson

Ibland går evolutionen fort!

Vinnande bild i höstens Muntergökstävling

En uppföljning från tidigare nummer och ett upprop att hitta en muntergök…
En inofficiell fototävling! Foto på årets muntergök efterfrågas till vårnumret.

/Red.

Ryggseglare Foto: Angus Thomson

www.silvertarna.se